

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Lingua Montessoriförskola

Planen gäller för läsåret 2025/2026

Innehåll

Lingua Montessoriförskola	1
Planen gäller för läsåret 2024/25	1
Innehåll	2
Inledning	3
Syfte	3
Presentation av Lingua Montessoriförskola	3
Vision	4
Lagar och regler	4
Årshjul	5
Definition av begrepp	6
Förebyggande arbete - Aktiva åtgärder	7
1. Trygg och positiv miljö	7
2. Aktiv och lyhörd närvaro	8
3. Bygga relationer genom lek	8
4. Individanpassat bemötande	8
5. Konflikthantering och problemlösning	8
6. Positiv kommunikation och feedback	8
7. Familjesamarbete	8
8. Förebilder	9
Resultat av barnintervjuer/enkäter med smileys 2023/24	10
Reflektion av pedagoger 2024	10
Nya mål för 2024/25 och planerade åtgärder	10
Ansvar och delaktighet	12
Förskolans regler	12
Skollagen kap. 5, disciplinära åtgärder	13
1. Individuellt stöd	13
2. Social träning och samspel	13
3. Anpassade miljöer	13
4. Föräldrasamverkan	13
5. Specialpedagogiskt stöd	13
6. Gruppsamtal och temaarbete	14
Akuta situationer	14
Bilaga 1 Diskrimineringsgrunderna	18
Bilaga 2 Årshjul	20
Bilaga 3 Förenklad plan till barn	21

Inledning

Planen upprättas varje år och grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska förskolan arbeta främjande och förebyggande för barns lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Syfte

Planens syfte är att säkerställa barns trygghet, studiero och rättigheter.

Presentation av Lingua Montessoriförskola

Världen börjar med barnen, på Lingua Montessoriförskola arbetar vi med värdeorden kunskap, glädje och respekt.

Vår ambition är att skapa en trygg och inspirerande lärmiljö där alla barn trivs och utvecklas. Vi anser att språk ska vara en del av barnens vardag samt en möjlighet till ett kreativt lärande. Mångfalden berikar och går som en röd tråd genom hela verksamheten.

Förskolan präglas av praktiska vardagsövningar, trygghet och glädje. Pedagogerna bjuder in till spännande montessoriarbetspass där materiel anpassas efter varje barns utveckling och mognad. Detta sker på ett lekfullt och inspirerande sätt, för bästa möjliga inläring. De praktiska montessorioövningarna förbereder barnen inför vuxenlivet och till de världsmedborgare som Maria Montessori eftersträvade. Presentationer utförs i en förberedd miljö där utbildade pedagoger vägleder barnen till kunskap och lärande. I den förberedda miljön är materiel anpassat efter barnens intressen, ålder, mognad och behov.

Vi fokuserar på praktiska övningar, sensoriskt materiel, språkutveckling, matematik och kulturämnen. Vid de dagliga samlingarna övar barnen på sociala färdigheter och vi lägger stor vikt vid att observera enskilda barns behov och intressen, för att kunna tillföra rätt utmaningar så att alla utvecklar sina kunskaper och förmågor.

Genom att följa Maria Montessoris ledord "Hjälp mig att göra det själv" utvecklas våra barn till självständiga individer tidigt i livet.

På Lingua Montessoriförskola arbetar legitimerade förskollärare och barnskötare med olika form av montessorit utbildning. Flera pedagoger har flera års erfarenhet av att arbeta i en montessoriförskola. Vi har pedagoger som talar olika språk och engelskan går som en röd tråd genom hela förskolan.

Efter förskolan erbjuder Lingua grundskola montessoriverksamhet upp till åk 6.

Lingua Montessoriförskola har 2-3 småbarnsavdelningar med barn i åldrarna 1-3 och 3 storbarnsavdelningar med barn i åldrarna 3-5 år.

Vision

- Lingua Montessoriförskola skall vara en lugn och trygg arbetsplats som barn och vuxna går till med glädje.
- Etik, moral och ett vårdat språk skall genomsyra verksamheten.
- Personalen på Lingua Montessoriförskolor skall se till att varje individ, barn, vårdnadshavare samt medarbetare möts med respekt och ges möjlighet att påverka sin egen utveckling.
- I alla situationer skall förskolans personal se individen och arbeta utifrån att stärka barnets självkänsla.

Lagar och regler

Skollagen och diskrimineringslagen har ett gemensamt syfte att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De innehåller bestämmelser om huvudmannens ansvar att vidta aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och trakasserier. Dessutom anger de att huvudmannen har en skyldighet att utreda och vidta åtgärder vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier.

Från och med 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Detta för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunder. Det införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheter i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Från och med 1 januari 2020 är Barnkonventionen lag. Barnkonventionens syfte är att garantera alla barn sina mänskliga rättigheter. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar, i 41 av dessa fastslås barnets rättigheter. Artikel 2 handlar om alla barns lika värde och rättigheter, ingen får diskrimineras.

Barn- och elevombudet (BEO) och skolinspektionen har tillsyn över 6 kap i skollagen som gäller kränkande behandling.

DO har tillsynsansvaret och granskar att arbetsgivare och utbildningsanordnare följer diskrimineringslagens krav på aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.

Årshjul

Arbetet bedrivs systematiskt med aktiva åtgärder som omfattar kartläggning av risker, analys av orsaker, upprätta mål och åtgärder samt uppföljning och utvärdering.

Det första steget är att kartlägga verksamheten för att upptäcka risker för kränkande behandling. Vi ser regelbundet över barnens trygghet och trivsel. Där ingår också deras egen uppfattning om kränkningar och mobbning i förskolan.

Kartläggningen sker på olika sätt, till exempel med:

- samtal med barn och mellan personal
- trygghetsvandringar
- barnintervjuer
- föräldraenkäter
- utvecklingssamtal
- föräldramöte
- dokumentation från fall av kränkande behandling

Genom att kartlägga verksamheten ser vi om våra åtgärder fungerar. Eventuella problem blir tydligare. Det blir lättare att förstå varför kränkningar uppstår, i vilka sammanhang och hur de tar sig uttryck.

Områden som berörs i kartläggningen;

- Kränkande behandling
- Kön, könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning och tillgänglighet
- Sexuell läggning
- Ålder

Analys av orsaker till riskerna

När kartläggningen är genomförd analyseras orsakerna till riskerna för kränkande behandling. Först när vi förstår orsakerna sätter vi upp konkreta mål för att förebygga kränkningar. Om det till exempel visar sig att det förekommer eller finns en risk för att barn utsätts för kränkande behandling i kapprummet, måste vi undersöka varför det är så.

Planera och genomför åtgärder

Nästa steg är att, utifrån upptäckta risker för kränkande behandling, sätta upp mål och bestämma åtgärder för att nå målen. Målen ska vara konkreta och gå att följa upp.

Ett mål kan till exempel vara att barnen alltid ska känna sig trygga i kapprummet. En åtgärd kan då vara att någon i personalen ska vara med i kapprummet och se till att kränkningar inte förekommer.

Vårt årshjul strukturerar det systematiska arbetet med aktiva åtgärder för att motverka kränkande behandling, se bilaga 2.

Definition av begrepp

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (se s 6). Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det som diskriminering.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Det kan bestå av hot, utfrysning, ryktesspridning m.m.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Vad som är kränkande behandling beror på den enskilda situationen.

Mobbning

Mobbning är ett begrepp som inte används i skollagen. Begreppet mobbning används ibland om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.

Förebyggande arbete - Aktiva åtgärder

Det förebyggande arbetet handlar om att ta bort/minimera risker där barn riskerar att bli utsatta för kränkningar i förskolan. Arbetet bedrivs systematiskt med aktiva åtgärder som omfattar *kartläggning av risker, analys av orsaker, upprätta mål och åtgärder samt uppföljning och utvärdering.*

Uppföljning och utvärdering av föregående års plan

- Implementera relationell pedagogik
- Varje barn ska ha minst en kompis
- Skapa trygga relationer mellan pedagoger och barn och mellan barn och barn

Åtgärder:

Varje barn ska känna att de kan få tröst av någon. Detta innebär att all personal ska vara lyhörd och närvarande och befinna sig på barnens nivå. En viktig utgångspunkt är att tillämpa relationell pedagogik, att tänka på att det är vanligt förekommande att man som personal alltid är uppe och prioriterar saker som sker över barnens huvud. Här är det viktigt att reflektera och sitta ner med barnen, lära känna dem på djupet och skapa den här viktiga relationen. I den skapade relationen möjliggörs det att se och motverka kränkande och diskriminerande behandlingar.

För att uppnå målet att varje barn ska ha minst en kompis krävs det att man ser barnen och dokumenterar deras utveckling i leken. Man skapar grupper och sociala arenor som uppmanar till gemenskap, empatiska handlingar och interaktioner med barnen sinsemellan. Det ska ske grupsamlingar på avdelningarna flera gånger i veckan (behöver inte ske varje dag, men helst). Utifrån vår dokumentation ser vi att detta är en nyckel att skapa grunden för barnen att se varandra och bilda respekt för varandras likheter och olikheter.

Att skapa trygga relationer mellan pedagoger och barn samt mellan barn och barn på en förskola är avgörande för barnens utveckling och välbefinnande. Här är några strategier och metoder som kan användas:

1. Trygg och positiv miljö

- **Välkomnande atmosfär:** Skapa en miljö där alla barn känner sig välkomna och sedda. Detta kan uppnås genom att pedagoger hälsar barnen personligen varje dag och visar genuint intresse för deras välmående.
- **Struktur och rutiner:** Ha tydliga och förutsägbara rutiner som hjälper barnen att känna sig trygga. Barn mår bra av att veta vad som kommer att hända härnäst.

2. Aktiv och lyhörd närvaro

- **Engagerade pedagoger:** Pedagoger bör vara närvarande och aktiva i barnens lek och aktiviteter. Det visar att de är där för barnen och är tillgängliga när som helst.
- **Lyssna och bekräfta:** Visa att barnens tankar, känslor och åsikter är viktiga genom att lyssna aktivt och bekräfta deras upplevelser.

3. Bygga relationer genom lek

- **Samlekar:** Uppmuntra lekar där barnen behöver samarbeta, vilket kan stärka deras relationer. Genom gemensamma aktiviteter som pussel, bygglekar eller gruppspel lär sig barnen att lita på varandra och samarbeta.
- **Pedagogens roll i leken:** Pedagoger bör ibland delta i leken, inte för att styra den, utan för att modellera positiva interaktioner och ge stöd vid behov.

4. Individanpassat bemötande

- **Känn barnen väl:** Lär känna varje barns personlighet, intressen och behov. Använd denna kunskap för att skapa aktiviteter som passar alla och för att ge individuellt stöd när det behövs.
- **Trygg anknytning:** Skapa en anknytning med varje barn genom att vara en pålitlig vuxen som barnet kan vända sig till när det behövs tröst eller stöd.

5. Konflikthantering och problemlösning

- **Stöd i konflikter:** Hjälプ barnen att lösa konflikter på ett konstruktivt sätt. Istället för att lösa problemen åt dem, vägled dem i att hitta lösningar själva.
- **Modellera empati:** Visa empati och lär barnen att sätta sig i andras situationer. Detta kan göras genom samtal om känslor och genom att visa hur man kan hjälpa och stötta varandra.

6. Positiv kommunikation och feedback

- **Uppmuntran och beröm:** Ge positiv feedback när barnen visar samarbetsförmåga, vänlighet och andra önskvärda beteenden.
- **Icke-våldsam kommunikation:** Lär barnen att använda ord för att uttrycka sina behov och känslor istället för att agera ut med ilska eller frustration.

7. Familjesamarbete

- **Involvera föräldrar:** Ha en öppen dialog med föräldrar om hur barnet mår och utvecklas. Samarbeta för att säkerställa att barnens behov blir mötta både i hemmet och på förskolan.
- **Gemensamma aktiviteter:** Arrangera aktiviteter där föräldrar och barn kan delta tillsammans, vilket kan stärka relationerna mellan barnen och ge pedagogerna en djupare förståelse för barnens hemmiljö.

8. Förebilder

- **Pedagogernas samarbete:** Visa hur pedagoger samarbetar och respekterar varandra, vilket ger barnen en modell för hur man kan interagera på ett positivt sätt.
- **Förmedla värderingar:** Genom att själva agera på ett inkluderande, respektfullt och empatiskt sätt, förmedlar pedagogerna de värderingar de vill att barnen ska ta till sig.

Genom att konsekvent arbeta med dessa strategier kan förskolan skapa en trygg och stödjande miljö som främjar positiva relationer mellan både pedagoger och barn, samt mellan barnen själva.

Uppföljning utvärdering av åtgärderna i föregående års plan

Relationell pedagogik startar direkt på vid inskolningen där pedagogerna direkt skapar viktiga relationer med barn och deras vårdnadshavare. Pedagogerna lär känna sina barn på den nivå de befinner sig på. Barnen lär känna pedagogerna, hur lyhörda de är etc. Närvarande pedagoger skapar en relationell pedagogik. Pedagogerna har arbetat med bemötande och lärt känna alla barn. Allt är en process, vilket tar tid och kräver hög vuxennärvaro. Inskolningen med de yngsta barnen behöver ta tid (2 veckor), vilket ger resultat. Viktigt att berätta för barnen vad pedagogerna gör, skapar en stor tilltro.

Gemensamma aktiviteter och möten har utvecklats och visat på god uppslutning med goda resultat. Stora förskolan har haft extra föräldramöten där de tidigt kunnat bygga relationer med nya vårdnadshavare. Drop in, vernissage, jul- och sommarfest etc med fika har gett nästan 100% uppslutning. vidareutveckla med att göra ex vernissage på föräldramöten.

Pedagogerna har arbetat aktivt med att barnen ska ha minst en kompis. Ett kompisystem har utvecklats när grupperna är iväg samt går i led etc. De yngsta barnen lär sig hur de kan bjuda in sina vänner för att kommunicera med andra barn. Arbetar med samlingar, berättelser, där alla barn får synas. Äldre barnen hjälper de yngre. Bra samarbete mellan pedagogerna.

Kartläggning av risker för kränkningar

Kartläggningar kan göras på olika sätt, genom:

- observation
- enkäter
- samtal med barn och personal
- trygghetsvandringar
- barnintervjuer
- dokumentation från fall av kränkande behandling

Resultat av barnintervjuer/enkäter med smileys 2024/25

Pedagogernas reflektion av genomförandet av enkäter med smileys

Utvärdering av mål för 2024/25 och planerade åtgärder

Mål	Åtgärd	Ansvar	Resultat
-----	--------	--------	----------

<p>Skapa en förskola där alla barns olikheter i språk, genus, ålder, kön, religion och etnicitet uppmärksammas och respekteras, samt där barn lär sig att uppskatta mångfald</p>	<p>Värdegrundsarbete, nolltolerans, konstant vuxen-närvaro med uppföljning.</p> <p>Uppföljning med föräldrar kring förhållningssättet med värdegrundsarbete och nolltolerans. Tydligare information till föräldrar.</p> <p>Läsa böcker om lika och olika.</p> <p>Rocka sockarna.</p> <p>Kompisskap.</p> <p>Grace- och artighetsövningar.</p> <p>Arbeta med dans och musik.</p>	<p>Alla pedagoger</p>	<p>Har arbetat tematiskt att familjeförhållanden kan se olika ut.</p> <p>Kan se att barnen är kompisar med varandra, tar hand om varandra och visar empati. Tydligt vid inskolningar samt i slutet av året.</p> <p>Känner igen känslor hos varandra. Ber om ursäkt, respekterar varandra och miljön.</p> <p>Ser i grupperna att alla vågar att vara sig själv och att de accepterar varandras olikheter.</p> <p>Ser att det finns olika regler för olika barn beroende på förutsättningar.</p> <p>Vh har uppskattat att personalen är förstående för att de inte kan svenska, att de får texter på sina hemspråk etc.</p> <p>Ser att betydelsen av kön och genus inte spelar någon roll och är öppna över sina funderingar.</p>
--	--	-----------------------	---

			Behöver arbeta vidare att inte särskilja flickor och pojkar relaterade till kläder.

Nya mål för 2025/26 och planerade åtgärder

Mål	Åtgärd	Ansvar	Resultat
Målet är att förskolan i vardagen, i samtal, lek och planerade aktiviteter, synliggör och respekterar olika typer av familjer. Vi ska ge barnen språk, förståelse och trygghet i att alla familjer är lika mycket värda.	<p>Läsa böcker om olika familjeförhållanden. Temaarbete med olika familjer, med start i djurvärlden.</p> <p>Skapande.</p> <p>Samarbeta med barnens familjer med att de lämnar in foton etc.</p> <p>Sånger, rim och ramsor, rollspel, samtal.</p> <p>Arbeta med ordförrådet och utöka det svenska språket.</p>	Alla pedagoger	

<p>Förskolan ska arbeta med att utveckla barnens sociala kompetens och respekt för andra genom återkommande Grace and Courtesy-övningar. Barnen ska ges möjlighet att träna på vänligt språk, turtagning, att hälsa, tacka, be om hjälp och visa hänsyn i både ord och handling. Genom detta skapas en trygg och respektfull gemenskap där alla barns integritet värnas.</p>	<p>Arbeta i den dagliga verksamheten med respekt. Samlingar. Ta hand om varandra och miljön.</p> <p>Visa på hur man bjuder in andra barn på ett trevligt sätt på ett positivt sätt.</p> <p>Arbeta med hälsningar vid morgon och eftermiddag, bordsskick etc.</p> <p>Lägga fokus på språket och viktiga fraser och handlingar som är viktiga.</p>		
--	--	--	--

Ansvar och delaktighet

Rektor ansvarar för:

- Att styrdokument och lagar efterlevs.
- Att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter samt att motverka diskriminering.
- Att händelsen utreds samt beslutar om lämpliga åtgärder.
- Att det sker kontinuerlig utvärdering och att planen mot kränkande behandling och diskriminering revideras varje år.
- Att presentera planen vid skolstart och tar upp den på föräldramöten.
- Att planen mot kränkande behandling och diskriminering tas upp på APT (arbetsplatsträff).
- Att säkerställa implementering och efterlevnad av planen.

Pedagoger ansvarar för:

- Att hålla sig ajour med innehållet i planen och arbeta efter den med barnen.
- Att föra samtal med barnen så att de blir insatta i planen.

- Att informera planen för vårdnadshavare på möten och i utvecklingssamtal.
- Att dokumentera extra anpassningar och sedan följa upp kunskapsutvecklingen och de extra anpassningarna.
- Att omgående (inom 24 timmar), rapportera till rektor vid misstanke om kränkning eller diskriminering.
- Att skriftligt dokumentera på Draftit (inom 48h).

Förskolans regler

Vi vill ha en trivsamt och hälsosamt miljö med arbetsro, vilket innebär att:

- jag är rädd om förskolans miljö både inne och ute
- jag lägger tillbaka saker på rätt plats
- jag springer inte inomhus
- jag talar vänligt till andra barn/vuxna och använder ett vårdat språk
- jag håller ordning på min kläder och skor i kapprummet
- jag äter på ett trevligt sätt och använder en lågmäld och trevlig ton

Vi arbetar utifrån dessa trivselregler varje dag på förskolan och hjälps åt att påminna varandra om hur vi vill ha det på förskolan.

Förskolans regler utvärderas efter läsårets slut tillsammans i arbetslagen. Därefter revideras de tillsammans på APT och utvecklingsdagar. Regler lyfts och förklaras vid terminsstart tillsammans med barnen.

Skollagen kap. 5, disciplinära åtgärder

Konsekvenstrappa

Om barnet skulle glömma bort några av våra trivselregler sker följande:

1. Pedagogerna har samtal med barnet och påminner om trivselregler.
2. Pedagogerna kontaktar dina vårdnadshavare
3. I förskolan kan rektorn, efter en utredning av en allvarlig eller upprepad företeelse, vidta åtgärder för att hjälpa barnet att ändra sitt beteende. Vårdnadshavare informeras alltid. Här är några åtgärder som kan vara effektiva i förskolemiljön:

1. Individuellt stöd

- **Enskilda samtal:** Pedagoger eller rektor kan ha lugna och pedagogiska samtal

med barnet för att hjälpa dem att förstå sitt beteende. Samtalen anpassas till barnets ålder och mognad.

- **Fokus på positivt beteende:** Uppmuntra och förstärka positivt beteende genom beröm och belöningar när barnet visar förbättring eller anstränger sig för att bete sig väl.

2. Social träning och samspel

- **Rollspel och lekar:** Använd lek och rollspel för att öva på sociala färdigheter och hjälpa barnet att hantera sina känslor och reaktioner i olika situationer.
- **Stöd i gruppaktiviteter:** Pedagoger kan ge extra stöd under gruppaktiviteter för att hjälpa barnet att interagera positivt med andra barn.

3. Anpassade miljöer

- **Skapa trygga miljöer:** Anpassa miljön för att minska stress och frustration. Detta kan inkludera att ge barnet en lugn plats att dra sig tillbaka till när det känner sig överväldigade.
- **Strukturerade rutiner:** Ge barnet tydliga rutiner och förutsägbarhet i vardagen för att skapa en tryggare känsla.

4. Föräldrasamverkan

- **Tätt samarbete med vårdnadshavare:** Ha regelbunden kontakt med barnets föräldrar för att säkerställa att de är informerade och delaktiga i arbetet med att stödja barnet.
- **Gemensamma strategier:** Samarbeta med föräldrarna för att säkerställa att samma strategier och förhållningssätt används hemma och på förskolan.

5. Specialpedagogiskt stöd

- **Involvering av specialpedagog:** Om behovet finns, kan specialpedagogen involveras för att ge stöd och rådgivning både till barnet och till personalen. Specialpedagogen kan också hjälpa till att skapa en plan för barnets beteendeutveckling.
- **Individuell utvecklingsplan (IUP):** Om det är nödvändigt kan en individuell utvecklingsplan utarbetas för barnet, med tydliga mål och uppföljning.

6. Gruppsamtal och temaarbete

- **Temaarbete om vänskap och empati:** Genomföra aktiviteter och temaarbete med hela barngruppen som fokuserar på vänskap, empati, och hur man behandlar varandra. Detta kan bidra till att skapa en positiv gruppkultur.
- **Gruppsamtal:** Pedagoger kan ha samtal med hela gruppen om vad som är acceptabelt och oacceptabelt beteende, och hur man kan hjälpa varandra att må bra i gruppen.

Genom dessa åtgärder kan förskolan arbeta systematiskt och stödande för att hjälpa

barnet att ändra sitt beteende och skapa en trygg och positiv miljö för alla barn.

Akuta situationer

Verksamhetens rutiner och ansvarsfördelning vid: kränkande behandling, trakasserier, diskriminering eller sexuella trakasserier.

Förskolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Förskolan skall utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar och det skall ske skyndsamt. När en diskriminering eller kränkning upptäcks sker följande:

Barn kränker barn

Steg 1. Personalen samtalar omgående med de inblandade, först enskilt och sedan gemensamt, för att utreda händelsen. Försök att få fram detaljer. Talar om för den utsatte att åtgärder kommer att vidtas och att detta inte accepteras på vår förskola. Be barnet att genast ta kontakt med någon vuxen om det sker igen. Bestäm en ny tid för uppföljningssamtal, som bör ske efter några dagar. Vid allvarlig eller upprepad diskriminering eller kränkning dokumenteras händelsen och vårdnadshavaren till samtliga inblandade informeras. Den ur personalen som sett kränkningen eller fått denna berättad för sig, ska dokumentera detta i vårt digitala verktyg Draftit. Har diskrimineringen/kränkningarna pågått under en längre tid, kan den utsatte känna sig misstänksam. Hen tror att vuxenvärlden har vetat om vad som pågått, men har struntat i att ingripa. Därför är det av största vikt att skapa trygghet och förtroende. Detsamma gäller den som diskriminerat/kränkt. Be barnet ta kontakt med någon vuxen om han/hon känner behov av att prata/behöver hjälp. Avsluta samtalet med att tala om att diskriminering och kränkande behandling inte är accepterat och att hen kommer att observeras. Bestäm en ny tid för uppföljningssamtal.

Steg 2. Dagliga observationer av alla inblandade.

Steg 3. Regelbundna uppföljningssamtal med samtliga inblandade tills diskrimineringen /kränkningen upphört. Samtalen dokumenteras.

Vuxen kränker barn

Både diskrimineringslagen och skollagen innehåller absolut förbud för vuxna i förskolan att utsätta elever för diskriminering eller kränkande behandling, detta gäller alla tänkbara former av kränkningar. Barn som upplever sig diskriminerade eller kränkta av en vuxen är i en särskilt utsatt situation, eftersom de befinner sig i en beroendeställning.

Diskriminering och kränkningar som begås av vuxna i förskolan betraktas därför som mycket allvarliga och rektor måste agera skyndsamt.

Steg 1.

Mottagaren av anmälan, anmäler händelsen till rektor. Rektor ansvarar för att utredning startas omgående.

Steg 2.

Rektor tillsammans med skolans arbetsplatsombud samtalar med den vuxne. Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas. Det bör alltid övervägas om åtgärder skall vidtas i syfte att förändra förhållanden på grupp- verksamhetsnivå. I fall av allvarliga kränkningar eller diskriminering avgör rektor om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller om händelsen skall anmälas till annan myndighet. Rektor informerar den anställde om rätten till fackliga ombud. Rektor samtalar regelbundet med den vuxne som kränkt barnet.

Steg 3.

Dagliga observationer av alla inblandade. Vid allvarliga fall av trakasserier eller kränkande behandling kan det bli aktuellt att överväga disciplinära åtgärder gentemot den eller de anställda som har utfört trakasserier eller kränkningarna. I lagen om anställningsskydd (LAS) finns en rad arbetsrättsliga åtgärder som arbetsgivaren kan vidta mot arbetstagare som misskött sig och utsatt någon för trakasserier eller kränkande behandling. De åtgärder som kan bli aktuella är: Varning (enligt LAS 30§) Omplacering (enligt LAS 7§), uppsägning (enligt LAS 7§) och avsked (enligt LAS 18§) Innan någon av dessa arbetsrättsliga åtgärder kan vidtas ska den anställdes fackliga organisation kontaktas. Arbetsgivare som vidtar arbetsrättsliga åtgärder mot en anställd för att stävja trakasserier eller kränkande behandling bör erbjuda henne eller honom stödsamtal. Alla händelser och samtal dokumenteras.

Rutiner för uppföljning

Uppföljande samtal hålls med alla inblandade. Samtalspunkterna relateras till den nuvarande situationen. Samtalen skall leda till lösningar och uppföljningssamtalen skall fortgå tills problemen är lösta. Samtalen behandlar:

- Hur upplever alla inblandade situationen nu?
- Har diskrimineringarna/kränkningarna upphört?
- Vad kan bli bättre?

Vårdnadshavarna till den/de inblandade barnen delges information om samtalen, vilka åtgärder som är insatta samt hur det går. Alla inblandade, barn/vuxna hålls även

fortsättningsvis under uppsikt. Om diskrimineringen, kränkningarna inte upphör kallas den/ de barn som mobbar tillsammans med vårdnadshavarna till en elevhälsokonferens (EVK). En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med problemet. Samtalen dokumenteras i EHK-protokoll. Även handlingsplanen följs upp med nya samtal med barn, vårdnadshavare, mentor och rektor.

Vid allvarliga trakasserier och kränkningar kontaktas inblandade barns vårdnadshavare direkt. Det kan dessutom vidtas ytterligare åtgärder, som till exempel kontakt med andra myndigheter som socialtjänst eller polis. Alla samtal dokumenteras.

Rutiner för dokumentation

Alla samtal skall noggrant dokumenteras och sparas i Drafit och eventuellt Prorenata. Av dokumentationen skall det framgå vad samtalet handlade om, vad man kommit överens om, vilka åtgärder som skall vidtas, vem som ansvarar för vad och datum för nästa uppföljningsmöte. Mentor dokumenterar incidenter mellan elever. Rektor dokumenterar incidenter mellan barn och anställda.

Ansvarsförhållande

Enligt skollagen (SFS 2010:800) är alla lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldig att anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudman. Alla som arbetar vid Lingua Montessoriförskola är skyldiga enligt Socialtjänstlagen att genast informera rektor och kontakta socialtjänsten, om de får kännedom om att något barn i vår verksamhet far illa. Observera att här står klart uttryckt att man inte behöver ha bevis för att så är fallet, det räcker med en misstanke eller oro (Socialtjänstlagen 14 kap 1 §. Se fliken "skolan och socialtjänsten" och "skolan och polisen"). Utredning och dokumentation av diskriminering eller kränkande behandling mellan barn ansvarar pedagog eller den person som barnet känner förtroende för. Utredning och dokumentation av diskriminering eller kränkande behandling mellan barn och vuxen ansvarar rektor för.

Anmälan ska göras skyndsamt (inom 24 timmar) i Drafit och dokumenteras fortlöpande.

Bilaga 1 Diskrimineringsgrunderna

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Här beskriver vi hur de olika diskrimineringsgrunderna definieras i diskrimineringslagen och dess förarbeten (regeringens proposition 2007/08:95). I några fall har vi även kommenterat lagens definition.

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr. Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck. Även en person som identifierar sig som transsexuell men inte tänker ändra sin könstillhörighet omfattas av denna grund och därmed av skyddet mot diskriminering. Diskrimineringslagens förbud mot diskriminering gäller för personer med könsöverskridande identitet eller uttryck. Ofta använder DO istället begreppen könsidentitet eller könsuttryck. Det beror på att DO anser att lagens begrepp ("könsöverskridande") riskerar att befästa en bild av vissa personer som avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, t ex finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna, till exempel samer och romer. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel ateism och agnosticism. Politiska åskådningar liksom etiska eller filosofiska värderingar, som inte har samband med religion, omfattas inte av diskrimineringslagens skydd. 8

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom, som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i

diskrimineringslagens mening. Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Källa: Diskrimineringsombudsmannen /<http://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>

Former av diskriminering

1. Direkt diskriminering
2. Indirekt diskriminering
3. Bristande tillgänglighet
4. Trakasserier - *är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna.*
5. Sexuella trakasserier - *är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet.*
6. Instruktioner att diskriminera.

Bilaga 2 Årshjul

Januari - Mars

- Samtal med barn och personal om trygghet och trivsel kontinuerligt
- Förra terminens kartläggning analyseras för att förstå orsakerna till identifierade risker.
- Sätt upp mål och planera åtgärder baserat på analysen från förra terminens data.

April - Juni

- Samtal med barn och personal fortsätter kontinuerligt
- Utvecklingssamtal genomförs under våren, där barnens upplevelser av trygghet och trivsel diskuteras
- Fortsatt dokumentation av kränkande behandling
- Uppföljning av de åtgärder som har genomförts under terminen

Juli - Augusti

- Reflektera över vårterminens arbete och planera för höstterminen
- Eventuell fortbildning eller workshops för personalen, relaterat till trygghet och kränkningar (uppstartsdagar)

September - Oktober

- Trygghetsvandringar genomförs av pedagoger för att identifiera riskområden
- Fortsatt samtal med barn och personal
- Utvecklingssamtal genomförs på hösten, där barnens upplevelser av trygghet och trivsel diskuteras
- Analysera resultat från trygghetsvandringar och utvecklingssamtal för att identifiera nya eller kvarstående risker
- Fortsätt dokumentera eventuella fall av kränkande behandling

November - December

- Föräldraenkäter genomförs i november av skolläda för att få in synpunkter från vårdnadshavare om barnens trygghet och trivsel
- På föräldramöte diskuteras kartläggningens resultat och framtida åtgärder
- Sätt upp nya mål och åtgärder baserat på analysen från höstens kartläggning och föräldraenkät
- Utvärdera årets arbete för att se vad som har fungerat och vad som behöver förändras inför nästa år

Löpande under hela året

- Fortsatt dokumentation av fall av kränkande behandling löpande
- Regelbundna samtal med barn och personal om trygghet och trivsel

Bilaga 3 Förenklad plan till barn

På vår förskola vill vi att alla barn ska må bra och känna sig trygga. Här är några viktiga saker som vi tänker på varje dag:

1. **Vi är snälla mot varandra** – Det betyder att vi hjälper våra kompisar och säger snälla saker. Om någon är ledsen eller ensam, kan vi fråga om de vill vara med.
2. **Vi pratar lugnt** – När vi vill säga något viktigt eller om vi behöver hjälp, pratar vi lugnt och fint. Det är viktigt att lyssna på varandra.
3. **Alla är lika mycket värda** – Vi tycker om att alla är olika och vi respekterar varandra, oavsett om vi är olika långa, gamla eller hur vi ser ut.
4. **Vi samarbetar** – På förskolan arbetar vi tillsammans. Ibland får vi lösa problem tillsammans och det gör vi genom att lyssna och prata med varandra.
5. **Vi berättar för en vuxen** – Om någon gör oss ledsna eller arga, eller om vi ser att någon annan blir ledsen, ska vi alltid berätta för en vuxen. De finns där för att hjälpa oss.
6. **Vi tar hand om förskolan** – Förskolan är vår gemensamma plats, så vi ser till att hålla den fin och städad. Vi tänker på att vara försiktiga och ordningsamma.

Kom ihåg: Det är viktigt att vi är glada, trygga och snälla mot varandra varje dag på förskolan. Då blir det en rolig plats där vi alla kan trivas!